

ARRANTZALEAK

ITXAS LAIÑOAK

BURUKOMIÑAK

Gaurko burukomiñen artean arrantzaliena ez da txikia. Millak, tokiak, neurriak, arrantza-kopuruak...

Denporekin Pasai eta Ondarroa izango ci dira oraingo europar ondorenak mingarricn igarriko dituenak.

Bear ba da eurak izan dira itxasoari begira geien anditu eta geitu diranak be.

Nora joan bearko ete dira arrantzalien seme asko?

Bizi-bideak ekarri lei orreri erantzun emon bearra.

* *

LEKEITIARRAK VENEZUELA'RA

Aurten, beintzat, Lekeitio'tik Venezuela'ra joan dira ango txalopa batzuk. Bizi ziurrago baten billa. Arrantza geiago ta ondoren obeagoen ametsz.

Ara joan diranak leike geiago irabaztea. Jo ziurtzat. Eta emengo katea? Arrantzak emen dakarren katea, ondorena, lantegi, erabilketa, eguneroko gastu, gizarteko premiña eta ibarretakoa?

Laga daiguzan alboan, oraingoz, gure itxasontziak erbestera joan eta erri bizitzarako ekarri leikezan onura edo kalteak, mesede edo atzerapenak.

* * *

DENPORA ZARREI BEGIRA

Ez da lenena, gure kondairan, orrelako gora-berak ezagutu dirala.

XVI-XVII garren gizaldie tan gure kaiak eta gure erriak gizon premiñan ikusten doguz. Txalopak egiten eta erabilteko gizonik ez.

Emengo gizonak, batzutan, laburtarren ontzietan, bestetan olandarrene-tan.

Eta ori, bitartean lege gogorrek egozala erbestetar ontzietara joaten ziranen aurka.

Diruzko zigorrak eta gotputzarekiko zigorrak. Ala eriotza banaketako ba zan be, iñoiz zazpi edo amar urtetarako erramulari ibiltera beartuten zituen, jan truke, ezelako atsedeen barik.

Gizonak etenda lagateko zigorra zan ori.

Ez bakarrik goiko ordenaz.

Erriak be orrelako erabagiak artzera beartuten ziran, eurotan iñor gelditzen ez zalako bertakoctan lan egiteko. Motriku, Ondarroa, Bermeo... sarri ebiltzan orretan keixu.

t

BASERRITARRAK ITXAS-ERTZAK BETETEN

Emendik etorri zan, barruko errietatik itxas errietara abizen barriak agertzea.

Zelan etorri edo joango ziran, esate baterako, Lekeitio, Bermeo, Motriku nai Getaritik arrantzale barriak Ondarroa'ra, euretatik igeska ba ebiltzan?

Orrela, itxas-errietan egiten zan utsunea beteten, Elgoibar eta Azkoiti ezagutzen doguz, Ondarroa'n beintzat.

Gaur arrantzale jator eta ugari, Aranbarri, Arrizabalaga, Badiola, Larranaga eta abar, Azkoiti aldeko basoetako lur zokilletan kozkondu-tako erne miñak dira.

GAURKO EGOERA

Ez da bardiña gaurko egoera.

Lengo gizaldietan txalupak egiten iñarduen erriak. Oraintsu be bai, gure artean. Eta azkoitiarren orde, beste aldetatik etorri be bai lagun barriak. Lengo abizenak ba doaz, arrain andiak jez, ondora.

1968-1977 bitartean, Ondarroa'n, jaiotzetan, Badiolatarrak odol beroz igarten ba dira be, ba daukez arrapatu nairik Martin, Rodriguez eta abar.

Urte orreitan, frutu barrietan, 73 Badiola, 50 Martin, 46 Rodriguez, 39 Aranbarri eta 38 Arrizabalaga dira lenenak.

Eta eriotzetan... 36 Badiola, 20 Urresti, 17 Etxaburu, 17 Arrizabalaga eta 11 Arantzamendi.

Ikusten da nortzuk doazan eta zeintzuk datozen.

* * *

BESTE JOKOA

Baina ori lagata, irabazien jokoa ebillan len aidean. Eta askotan, senide izan da be, alderdi bateko ta besteko crregien ikusi eziñen ondorena zan portu batzuk aberats eta basteak itxas lapurreten kezka ia ilteko zorian ikustea.

Gaur... Emengo ontziak geiegi dira ta toki barriak billatu bear. Gaur be erri arteko politikak ba dauka bete orapilloa, baiña, batera nai bestera, gure erriak jasan bearko dabe sasoi eta zentzuz egin ez zan jokabide baten erakuntzaren lorra.

«KEIXETA»RI GERTATUA

«Keixeta» aizkolaria datorkit gogora.

Jokorako gertu ten zanean, bere lagunentzako kentsejuz, sopa, ollerdi, kilo erdiko txuleta, lau arrautza eta fruta jaten asi zan.

Iru janaldi bardin egunean.

Baiña «Keixeta» konturatu zan bere jateko obeakin marka obeagoak egiten zitula ta indar zoro ori kaltegarri zala, ta... lengora jo.

Ba dirudi itxasoetan orrelako indar zoroen bat artu dogula ta orain bizi premiñak indarrak obeto ezagutu eta banatzera eroan bear gaituela.

Onetan dabil jakoa.

A. ZUBIKARAI